

## JAK ZACHRÁNIT SVĚT (Mt 13,10-17)

*Mt13,10 Učedníci k němu přistoupili a řekli: "Proč k nim mluvíš v podobenstvích?"*

*11 On jim odpověděl: "Protože vám je dáno znáti tajemství království nebeského, jim však není dáno.*

*12 Kdo má, tomu bude dáno a bude mít ještě víc; ale kdo nemá, tomu bude odňato i to, co má.*

*13 Proto k nim mluvím v podobenstvích, že hledíce nevidí a slyšíce neslyší a nechápou.*

*14 A plní se na nich proroctví Izaiášovo: 'Budete stále poslouchat, a nepochopíte, ustavičně budete hledět a neuvidíte.*

*15 Neboť obrostlo tukem srdce tohoto lidu, ušima nedoslýchají a oči zavřeli, takže nevidí očima a ušima neslyší, srdcem nepochopí a neobráti se - a já je neuzdravím.'*

*16 Blažené vaše oči, že vidí, i vaše uši, že slyší.*

*17 Amen, pravím vám, že mnozí proroci a spravedliví toužili vidět, na co vy hledíte, ale neviděli, a slyšet, co vy slyšíte, a neslyšeli.*

Co máme dělat, když máme pocit, že vidíme dál než naši současníci? To není žádná akademická otázka: tento pocit můžeme v naší společnosti, blázníci za nejrůznějšími požitky a nejnovějšími typy zábav a přechasto pomíjející ty nejdůležitější věci mít velmi často. Jednou cestou, kterou asi není dobré se příliš daleko vydávat je farizejství.- Onen duchovní postoj, při němž člověk děkuje Bohu, že není tak nedokonalý jako jeho současníci a – tím to skončí. Pěkně to máme předvedeno v podobenství o farizeu a celníkovi (Lk 18:10nn): "Dva muži vstoupili do chrámu, aby se modlili; jeden byl farizeus, druhý celník. Farizeus se postavil a takto se sám u sebe modlil: 'Bože, děkuji ti, že nejsem jako ostatní lidé, vyděrači, nepoctivci, cizoložníci, nebo i jako tento celník. Postím se dvakrát za týden a dávám desátky ze všeho, co získám.'<sup>1</sup> Může se však stát, že z přílišné obavy abychom se snad nechovali "farizejsky" upadneme do opačného extrému: budeme se tvářit, jakoby mezi lidmi vůbec bylo neslušné hovořit o jakýchkoli rozdílech, jako by si všechny cesty byly rovny a jako by pošetilost nebyla pošetilostí, ale jen specifickým výrazem osobnosti druhého. Právě citovaná pasáž z Matouše nám sdostatek jasně ukazuje, že Ježíš (podobně jako jeho starozákonní předchůdce Izaiáš, neboť Ježíš zde velmi doslovně cituje Iz 6,9-10)<sup>2</sup> si byl velmi dobře vědom

---

1 Jistěže dnes již víme, že to, co na farizejích tolik kritizoval Ježíš, vychází spíše z určitého zkarikovaného obrazu tohoto hnutí, ale podobné vyznění á třeba i dodnes v rabínském Judaizmu používaná modlitba "osmnácti požehnání" vzniklá právě v té době.

2 Celá příslušná pasáž z Iz 6v kontextu zní:

1 Toho roku, kdy zemřel král Uzijáš, spatřil jsem Panovníka. Seděl na vysokém a vzosném trůnu a lem jeho roucha naplňoval chrám.

2 Nad ním stáli serafové: každý z nich měl po šesti křídlech, dvěma si zastíral tvář, dvěma si zakrýval nohy a dvěma se nadnášel.

3 Volali jeden k druhému: "Svatý, svatý, svatý je Hospodin zástupů, celá země je plná jeho slávy."

4 Od hlasu volajícího se pohnuly podvaly prahů a dům se naplnil dýmem.

5 I řekl jsem: "Běda mi, jsem ztracen. Jsem člověk nečistých rtů a mezi lidem nečistých rtů bydlím, a spatřil jsem na vlastní oči Krále, Hospodina zástupů."

6 Tu ke mně přiletěl jeden ze serafů. V ruce měl žhavý uhlík, který vzal kleštěmi z oltáře,

7 dotkl se mých úst a řekl: "Hle, toto se dotklo tvých rtů, tvá vina je odňata a tvůj hřích je usmířen."

těchto rozdílů a neváhá nazvat "lid", tj. většinu, nevědomými a nevěřícími. Jako první bod tedy můžeme uvést, že pocit, že vidíme dál, nemusí být vždy klamný, ale dost dobře může být reálný. a spíše soudím, že častěji reálný bývá nežli nebývá. To se totiž zakládá na určité těžce sdělitelné vlastnosti poznání, totiž na tom, že ten kdo poznal, ví velmi dobře, že poznal, zatímco druhý neví ani, že poznal ani že nepoznal.

Je-li tomu však tak, nastává otázka, co nyní. Stojíme jakoby na vršku, možná i na docela vysoké hoře a z ní přehlížíme okolní svět našich současníků, třeba i včetně mnohých pastí, které na ně strojí. A vidíme také, že pro mnohé nebude východiska a že do nich spadnou. Snadno můžeme upadnout do nálady pochmurné, třeba střídané snahou o horečnou záchrannou aktivitu. Ostatně i tento postoj máme v Písmu zdokumentován: Přečtěme si z Geneze celou pasáž, v níž Abrahám bojuje o záchranu Sodomy (celou pasáž, tedy ne jenom jeho "smlouvání" s Bohem)<sup>3</sup> Postoj však většinou marný, jako se marným ukázal i pokus o záchranu Sodomy.

Ježíš tento postoj nesdílí, jeho chování je úplně jiné – radostné. Svět neslyší? dobrá, ale **vy** slyšíte. To je důvod k radosti.

Opravdu? Což se můžeme radovat z vlastního "poznání", když vidíme, jak krutě se ostatní okolo nás mýlí a jaké to pro ně může mít fatální důsledky? Ano. Nechtějme udělat více, nežli je na nás, abychom dosáhli, nechtějme dosáhnout více, nežli dosáhnout můžeme. Tím, že připravíme sebe pro příchod nebeského království – a připomeňme si: to právě bylo obsahem Ježíšova kázání – uděláme velmi mnoho. Položíme jakoby základ budoucího světa, který se jednou z naší víry a z našeho poznání zrodí. My ho nemůžeme nyní vytvořit – nejsme stvořitelé. Můžeme se však stát jeho semenem. Naším údělem je zemřít a přinést užitek. Nesmíme se však nechat jen tak zašlapat do země, musíme si být vědomi poslání, jež neseme. Naše vidění je podstatnou součástí tohoto úkolu. Ano "obrostlo tukem srdce tohoto lidu" – jsou semena, která nevydají plod; jiná však vydají stonásobný. To, které je takto požehnané, nahradí bohatě ztrátu těch ostatních: kdo má, bude mu dáno, kdo nemá, bude mu bez náhrady vzato, ale v celkovém součtu bude výnos dobrý. V to věříme a k tomu cíli pracujeme a přinášíme své plody.

Nejde tedy jen o to zda je láhev z poloviny prázdná – jak bychom to měli tendenci vidět my, nebo z poloviny plná – jak nám to staví před oči Ježíšova řeč. Jde o to, že kdo je naplněn požehnáním, plodí a stává se semenem nového života a tak může "neplodná dostávat sedm dětí, syny obdařená chřadnout" (. Sam 2,5)

---

8 Vtom jsem uslyšel hlas Panovníka: "Koho pošlu a kdo nám půjde?" I řekl jsem: "Hle, zde jsem, pošli mne!"

9 Odpověděl: "Jdi a řekni tomuto lidu: »Poslouchejte a poslouchajte, nic nepochopíte, dívejte se, dívejte, nic nepoznáte.«

10 Srdce toho lidu obal tukem, zacpi mu uši, zalep mu oči, aby očima neviděl, ušima neslyšel, srdcem nepochopil, neobrátil se a nebyl uzdraven."

11 Tu jsem řekl: "Dlouho ještě, Panovníku?" On odpověděl: "Dokud nezpustnou města a nebudou bez obyvatel a domy bez lidí a role se nepromění v spoušť."

12 Hospodin odvede ty lidi daleko a v zemi bude mnoho míst opuštěno.

13 Zůstane-li v ní jen desetina, i ta bude zajata a přijde vnivět jako posvátný strom, jako dub, po jehož skácení zbude jen pahýl. Tento pahýl bude símě svatě.)

